

Norra Ängby Tidning

Årgång 44

Nr 1 • mars 2022

NORRA ÄNGBY TRÄDGÅRDSSTADSFÖRENING

**Klart för
nytt café vid
Runstensplan**

**Tråkig avslutning
för Blå Hörnan**

**Årsmötet
flyttat till juni**

**Norra Ängbys
äldsta företag
fyller 60**

**Så lyckas du med
de populära dahliorna**

inledaren

Anna-Karin Ekholm
Ordförande i Norra Ängby
Trädgårdsstadsförening

Häng med på fågelskådning!

Alla restriktioner är nu borttagna och vi längtar efter att träffa nära och kära, gå på teater och konserter och umgås med vänner. Och så har vi våren i antågande med allt vad det innebär. En härlig tid. I Norra Ängby har vi en fantastisk tillgång i att Kyrksjön med allt fågelliv är tillgänglig för vår gökotta och även fågelskådningen för familjen som ger möjlighet för barn att lära sig om fåglar. Passa på och häng med i år! Datum mm hittar du längre bak i tidningen.

Övriga arrangemang som Trädgårdsstadsföreningen har under våren är fortfarande utomhus och så blir det även för årsmötet som vi senare lägger och håller utomhus på Ängby torg i juni. Föreningens stadga säger att årsmötet ska hållas

Varmt välkommen till årsmötet på torget i juni!

i mars men styrelsen anser att det i mars detta år inte skulle vara lämpligt att försöka samla människor inomhus. Så varmt välkomna alla medlemmar till årsmötet! Vi hoppas det kan bli minst lika trevligt som de två senaste årsmötena som på grund av corona hölls på Ängby torg. Midsommarfirandet i Björklunds hage planerar vi att kunna arrangera i år och det känns väldigt roligt!

Vi kan också berätta att grannsamverkan i Norra Ängby, som skapats och hittills vårdats av Hans-Erik Jonsson, nu är på väg att bli en del av Trädgårdsstadsföreningens hemsida. Läs mer om det längre bak i tidningen! Vi kommer att lägga ut lokalpolisens kvartalsrapport på vår hemsida. Rapporten från kvartal fyra 2021 för Bromma visar att brott i våra närområden tycks minska. Kolla in på vår hemsida och ta del av detaljerna. Hans-Eriks insatser för Trädgårdsstadsföreningen, för grannsamverkan och mycket annat i Norra Ängby har varit betydelsefulla och mycket uppskattade. Det är inte ett litet arbete han har lagt ner på grannsamverkan, och det betyder att vi nu är i stort behov hjälp från våra medlemmar att fortsätta vårda grannsamverkan. Är du intresserad, har lite tid över och vill hjälpa till ser jag fram emot att höra av dig! Då har du chansen att bli en del av föreningens funktionärsteam också och får hänga med på den årliga funktionärsmiddagen. Välkommen!

NORRA ÄNGBY TIDNING

Tidningen ges ut av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Föreningen förmedlar information om sin verksamhet via **Norra Ängby Tidning** och på hemsidan www.norra-angby.se. Redaktionen förmedlar även annan information som kan vara av intresse för tidningens läsare. Tidningens upplaga är 1800 ex och delas ut till alla hushåll i Norra Ängby. Kommer ut fyra gånger per år, i början av mars, juni, september och december. Deadline för material för kommande nummer är alltid ca en månad före utgivningsdatum.

Tidningsredaktion

Rolf A Olsson, redaktör, rolf@rao.se

Elisabet Engdahl Linder, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Lotta Hirschberg, lotta.hirschberg@gmail.com

Britt Ullestad, britt.ullestad@gmail.com

Ansvarig utgivare

Anna-Karin Ekholm, annakarinekholm@hotmail.com

Tryck

Gävle Offset, www.gavleoffset.se, 026-66 25 00

Annonsförsäljning:

Johan Schaeffer, johan.schaeffer@yahoo.se,
0739 83 22 07.

Annon priser:

Format	(bredd x höjd)	Fyrfärg	
Helsida	183 x 255 mm	11 000 kr	
Halvsida	Liggande	183 x 126 mm	6 600 kr
	Stående	89 x 255 mm	6 600 kr
1/3 sida	Liggande	183 x 83 mm	4 800 kr
	Stående	58 x 255 mm	4 800 kr
1/3 höjd	1 sp	58 x 83 mm	2 000 kr
	2 sp	120 x 83 mm	3 600 kr
Små liggande (ca 1/6 höjd)			
	1 sp	58 x 43 mm	1 100 kr
	2 sp	120 x 43 mm	2 000 kr
	3 sp	183 x 43 mm	2 800 kr

Annonsmtrl: Tryckfärdig högupplöst PDF till www.annons@rao.se.

Erbjudande: Boka fyra färgannonser i följd och du får 25% rabatt på samtliga fyra införanden!

Prenumeration

Har du flyttat från Norra Ängby, men ändå vill njuta av Ängbykänslan, kan du prenumerera på tidningen: Namn, adress och 200 kr på plusgironr 94 01 78-7. (hälften av den summan är porto).

ISSN-nummer 2001-290X

Tack alla företag som annonserar och stöder Trädgårdsstadsföreningen

MÅLA BROMMA
ENTREPRENAD

FJELKNERS
FASTIGHETSMÄKLERI

Hemköp Ängby Torg

Wretmans Bilservice AB

**KAHLINS
TRÄDGÅRDAR**

Sköna
TRÄDGÅRD

**NORRA ÄNGBY
BYGG AB**

Patrik Holmström, 0739-44 88 19, offertnorraangby@gmail.com

**Patrik
Dahlkvist
Bygg AB**

**Trädgårds
Tove**

GT GRUNDTEKNIK

Engqvist Bygg AB
Tommy Berggren Bygg AB
iwa21 AB

TvåTumTvå Bygg – Jan Eklund
Roberts hantverksservice
Bengt Sigander. Arkitekt

*Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB*

Vill du också annonsera och nå alla hushåll i Norra Ängby med företagets budskap

Kontakta Johan • johan.schaeffer@yahoo.se • 0739 83 22 07

Trädgårdsstadsföreningens arrangemang i vår

Endast för medlemmar. Anmälan till info@norra-angby.se och först till kvarn gäller.

Myndigheterna har släppt pandemirestriktionerna men när detta skrivs är smittotalen fortfarande höga så vi fortsätter att vara försiktiga under våra arrangemang. Om läget förändras kan även vår planering ändras.

Kurs om buskar första helgen i april

Den 2-3 april arrangerar vi en tvådagarskurs om buskar. Marion Strandberg från Sköna Trädgård är kursledare.

Dag 1: **Lördag 2 april kl 11 - 13**

Vi går igenom teoretiskt olika sätt att beskära, t.ex föryngning/gallring.

Vilken period som är bäst att göra olika typer av beskärning.

Vilka häckar/buskar man beskär på våren, JAS-beskärning och sen höst.

Vilka verktyg som är bra att använda sig av. Gödsling eller jordförbättring på annat sätt.

Sjukdomar som man bör ha koll på.

Bra om deltagarna tar med sig sina verktyg som dom brukar använda vid beskärning.

Dag 2: **Söndag 3 april kl 11 - 13**

Nu får alla pröva på att föryngra och gallra.

Hur ska man lägga snittet vid beskärning.

Hur mycket sparar man ovan mark.

Hur mycket kan man beskära på bredden eller höjden utan att ta ned hela häcken/busken.

Bra om deltagarna har sina verktyg med sig.

Vi kommer givetvis ha våra verktyg på plats som deltagarna får använda och känna på fördelar med bra verktyg.

Glöm inte att ha **oömma kläder dag 2** då vi kommer stå/sitta på knä, skydds/arbetshandskar.

Att anlägga en köksträdgård del 2

Söndagen 8 maj kl. 10

Nu har tiden kommit att förkultivera till vår köksträdgård. Det får alla vi som var med i första delen av kursen, och eventuella nytillkommande göra själva. Sedan ska kursledaren Lena Israelsson handleda plantering och sådd i vår regenerativa köksträdgård där vi träffades i höstas.

Vi kommer påminna de tidigare deltagarna veckan innan kursen. Några enstaka nya kursdeltagare kan också vara med i denna andra del av kursen.

Anmäl till info@norra-angby.se. Först till kvarn...

Fågelskådning för barn och föräldrar

Samling torsdag 28 april kl. 18 vid den lilla parkeringen mitt emot Ängby IP på Vultejusvägen. NÄT välkomnar alla nyfikna barn och föräldrar på en vandring med fågeltema vid Kyrksjön.

Ett antal kikare finns till låns. Sedan strövar vi långsamt till den borte bryggan och pratar om de fåglar vi får syn på. Ta gärna med lite kvällsfika så fikar vi tillsammans på bryggan. Kläder efter väder. Beräknad tid; tillbaka ca kl. 20. Guide Eva Johansson.

Gökotta

Samling söndag den 29 maj kl. 07 vid den lilla parkeringen mitt emot Ängby IP på Vultejusvägen. Årets gökotta med fritidsornitolog Eva Johansson blir ett fint tillfälle för morgonpigga att få uppleva hur naturen vaknar. Ta med frukosten ut för picknick i det gröna.

Fönsterreovering **inställt - nytt datum meddelas**

Kursen i fönsterreovering skulle ha hållit måndagen den 21 februari – men det var den dagen SMHI gick ut med orange varning för hård vind och kraftigt snöfall. Kursledaren från Gävle kunde inte ta sig till Norra Ängby. Alla anmälda har fått besked om nytt datum.

Vårstäda Norra Ängby **Söndag 1 maj**

Årsmöte **Lördag 11 juni**

Midsommar i Björkan **Fredag 24 juni**

Se Program sidan 28

Februari. Ängbykalendern 2019. Foto: Jesper Bjarnestam. Detta är ett exempel på en vinterbild som kommit med i kalendern under åren.

April Ängbykalendern 2021. Foto: Mattias Ludvigsson

Augusti. Ängbykalendern 2020. Foto: Margareta Björnberg

Oktober. Ängbykalendern 2018. Foto: Pia Pia Georgzen

Fototävlingen har i år fyra deltävlingar

Fototävlingen har börjat och har i år fyra deltävlingar, vinter vår, sommar och höst. Det är ingen vidare vinter, men du kanske har några fina bilder från förra årets härliga vinter i Norra Ängby. Nu kan du skicka in dina bästa bilder till:

Vinter: kalender2023vinter@norra-angby.se

Vår: kalender2023var@norra-angby.se

E-postadresser till sommar och höstbilder kommer i nästa nummer.

Vi vill ha en levande kalender – med människor eller djur i Norra Ängby. Mycket gärna bilder från de olika aktiviteter som pågår i området. Övrigt gäller

1. Liggande bild med bra upplösning – helst inte bilder med filter
2. Tydlig årstid och tydligt Norra Ängby-motiv
3. Högupplösta mobilbilder går bra

Deltävlingens vinnare får 200 kr i presentkort och vinnaren av hela tävlingen får sin bild på kalenderns omslag och ett presentkort på 1000 kr. *Lycka till!*

Facebookgrupp

För dig som inte visste det så finns det en aktiv FB-grupp, Foto i Norra Ängby, där fotointresserade ängbybor, lägger upp bilder och anordnar en del utbildningar.

LILLA
DELIKATESS
BODEN

Ängby Torg 8 • 08-87 05 45

Nära dig finns en delikatessbod

Får vi fresta med en god ost till helgen, göra en uppskattad present eller förgylla tillvaron med en utsökt olivolja?

Vi ses på Ängbytorget!

**Patrik
Dahlkvist
Bygg AB**

Hågavägen 9 168 54 Bromma
Mobil 073-986 22 68

1935 öppnades Konditori Sten Sture i lokalerna vid Runstensplan. Efter ett flertal olika ägare och verksamheter under åren blir det åter café i lokalerna.

Nu blir det café igen!

Den sista januari upphörde Blå Hörnan vid Runstensplan att vara restaurang. En ny innehavare tar nu över och öppnar Café Ängby, med bord även utomhus under de varma månaderna.

– Planerna är att det ska bli café med smörgåsar, enkla sallader, brödförsäljning och glass, berättar Beryl Westman som är ordförande i bostadsrättsföreningen som äger huset och hyr ut lokalen.

Ett avtal är tecknat med Café Ängby AB och gäller från 1 mars.

– Det tar nog några månader innan det

kan öppnas, tror Beryl. Lokalen ska göras om till ett mysigt café i stället för pub och bar.

– Troligen blir det ljusare färger på väggarna inomhus. De svartvita plattorna på golvet är original. Jag vet inte hur den nya innehavaren vill göra. Ska de gamla vara kvar måste de tvättas ordentligt.

– Dessutom planerar vi i föreningen att rusta upp fasaden vid ingången mot Bällstavägen.

Text: Rolf A Olsson
Foto: Familjen Delfors

Konditori Sten Sture drevs av familjen Delfors i 25 år. På bilden ovan ses Anna Delfors och två servitriser. Sedan var det flera olika caféer i lokalerna fram till 1992 då Iwonna Andersson tog över från Lillemors Café och döpte om till Blå Koppen. Iwonna fick möjlighet att servera frukost och enklare lunchrätter. För två år sedan sålde hon till Bistro Blå Hörnan som fortsatte med luncher och även viss kvällsservering. Blå Hörnans luncher har varit mycket uppskattade, inte minst av många hantverkare i området. När Blå Hörnan nu säljs säger bostadsrättsföreningen nej till planerna på en utökad restaurangverksamhet. Det blir café igen.

KAHLINS
TRÄDGÅRDAR

Ängby Torg 16
info@kahlins.se
www.kahlins.se

Ålstensgatan 22, 167 65 Bromma
08-370618 www.angbyglas.com

Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB

Tråkig avslutning för Blå Hörnan

Bistro Blå Hörnan vid Runstensplan ville sälja verksamheten och hade hittat en köpare som var beredd att driva den vidare som restaurang och utöka – men bostadsrättsföreningen som äger huset sa nej. Lokalerna passar inte för en fullskalig restaurangverksamhet.

Avslutningen blev tråkig för alla inblandade parter med tvist om kontraktet.

– Vi har varit tydliga med att vi inte kan gå med på en utökad restaurangverksamhet, säger Beryl Westman som är ordförande i bostadsrättsföreningen. I lokalen ska bedrivas caféverksamhet.

Hat och hot på nätet

Beryl Westman är mycket upprörd över anklagelser på sociala medier mot henne och bostadsrättsföreningen och mot ägaren till grannrestaurangen.

– Det är inte La Rusticas ägare som drivit på för att få bort en konkurrent, intygar Beryl. Han har tvärtom sagt att han inte har något emot ytterligare en restaurang här. Det drar bara mer gäster till området.

Han har däremot haft invändningar mot att Blå Hörnan brutit mot tillståndet i sitt hyreskontrakt och börjat servera rätter som han anser har varit La Rusticas specialiteter.

Men oenigheten om menyn är inte or-

Den sista januari lämnade Alvaro Silveira den uppskattade lunchrestaurangen Blå Hörnan vid Runstensplan.

sak till att Blå Hörnan säljs, enligt Beryl.

Bistro Blå Hörnan ägdes av Unoma Kök & Dryck AB som företräds av Mikolt Pátrovics. Talesman och ansikte utåt har den senaste tiden varit Alvaro Silveira. Han har skött arbetet i restaurangen.

Ville sälja av hälsoskäl

Alvaro är besviken att de inte fick möjlighet att sälja verksamheten som drivits med framgång i två år. De ville sälja av hälsoskäl.

– Bland annat ska jag operera ett knä.

– Vi hade fått flera anbud från intresserade köpare vilka alla var redo att betala bra för själva rörelsen eftersom den har gått så bra. Nu kunde vi inte alls få ut vad vi tyckte var rimligt för den verksamhet som vi gjort lönsam och eftertraktad.

Alvaro vet inte vad han ska göra efter sin knäoperation.

– Jag börjar bli gammal och med sviktande hälsa är kanske inte en ny restaurang med långa arbetsdagar på golvet det rätta.

Text och foto: Rolf A Olsson

Välkommen till oss på Lantliv & Trädgård, ett familjeföretag i Ängby.

Vår ambition är att du som besöker oss skall kliva in i en vilsam och inspirerande oas där blommor och växter är basen i allt vi gör. Våra dagsfärska snittblommor, växter och tillbehör kommer från de främsta handelsträdgårdarna.

Addera till det vackra krukor i olika stilar och storlekar, vintagemöbler och inredningsdetaljer som passar lika bra inomhus som på verandan, växthuset eller sommarstugan.

En nyhet vi nu lanserar är "LantlivBuketten", där vi erbjuder dig att få hem en härlig, lyxig bukett från oss lagom till helgmyset.

Välkommen in och låt dig inspireras!

Josefine & Helena

Josefine, utbildad florist med bred erfarenhet i alla delar av yrket.

Helena, inredare och stylist med lång erfarenhet av uppdrag för hem och trädgård.

Ängbyplan, 08-87 51 55

Tove svarar på frågor om trädgården

Trädgårdsmästare Tove Overodder svarar på trädgårdsfrågor i tidningens trädgårdsspalt. Alla medlemmar i Trädgårdsstadsföreningen kan skicka sina frågor till:
tove.overodder@gmail.com

De populära dahlorna

Då många har frågor gällande de populära Dahlorna tänkte jag att vi bara kör på frågor om dahlior i detta nummer.

Känner alltid att jag är ute för sent med mina inköp av dahlia-knölar så när och var rekommenderar du att köpa knölar?

På nätet finns det många som börjar sälja dahlia-knölar redan i december och sedan skickas de ut under februari. Har handlat både från nederländska och svenska sidor på nätet och upplever det som god kvalitet. I handelsträdgårdarna brukar de börja sälja i februari och tills de är slut. Men är det någon speciell sort du letar efter gäller det ofta att vara ute tidigt.

Hur lyckas jag med att odla dahlia?

Finns såklart massor med olika sätt men så här gör jag: Under andra halvan av mars börjar jag förodla mina knölar i genomskinliga plastpåsar med några deciliter planteringsjord under och över knölen. Ställ dem inte i direkt solljus. När du ser rötter kan du försiktigt börja vattna. När du ser blad komma upp, ställ påsen ljusst. När de kommit upp ca 1–2 dm brukar jag plantera om i större kruka och invänta frostfria nätter då jag flyttar ut dem till lämplig växtplats på friland eller större kruka i välgödslad jord gärna med höns och kogödsel.

Dahlia älskar sol men går även att odla i halvkugga.

För att få buskiga plantor toppas plantan när den är ca 20 cm. Använd gärna detta skott som toppstickling så får du flera plantor.

För riklig blomning under hela säsongen ska du vara noga med att klippa bort överblommade blommor och vattna jämnt. Fyll gärna på med flytande näring några gånger under säsongen.

Gräv upp dahlia-knölarna när frosten tagit de ovanjordiska delarna och förvara mörkt, torrt och frostfritt. Glöm inte heller att märka vilken sort det är om du har flera.

Går dahlia bra att odla i krukor?

Ja det fungerar toppen och krukans gör att dess ständiga fiender (sniglar och snäckor) har svårare att nå blomman. Jag brukar även sätta koppartejp runt krukans för att vara säker att de inte kommer åt. Glöm inte att vattna då dahlia är känslig för att torka ut och då slutar att blomma. Viktigt att krukans har dräneringshål i botten så inte de känsliga knölarna ruttar i stillastående vatten.

Vilka är dina favoriter?

Jag är väldigt förtjust i kaktusblommade och orkidéblommade dahlior i mörka färger men en bukett med pompomblommade dahlior i pastellfärger kan också vara magiskt.

Lycka till med dina dahlior!

Den gamla bilden. I januari öppnades äntligen korsningen vid Islandstorget för trafik i alla riktningar. Arbeten kommer dock fortsatt att pågå i anslutningen till korsningen. Vi passar på tillfället att visa en gammal bild av korsningen (troligen från 1950- eller 60-talet) som skickats in av Willy G Eriksson. Inga avstängningar, krånglande trafikljus och översvämningar på den tiden, bara en enkel rondell. Tack för bilden Willy!

Hans Åberg

Fastighetsmäklare
Arkitekt SAR/MSA

0707 100 000
hans.berg@hemfast.se

Anders Westerlind

Fastighetsmäklare

0720 352 435
anders.westerlind@hemfast.se

Atosa Mirzai Nyström

Fastighetsmäklare
Ekonom

0739 161 163
atosa.nystrom@hemfast.se

DIN ÄNGBYSPECIALIST SEDAN 1982!

Tillsammans hjälper vi dig hem och med vår kombinerade erfarenhet ger vi ditt hem den uppmärksamhet som det så väl förtjänar. Vi jobbar alla med att du ska kunna känna dig trygg när du köper eller säljer ditt hem genom oss.

Varmt välkommen att kontakta någon av våra mäklare för att få reda på mer om oss, hur vi jobbar och vilka övriga tjänster vi kan erbjuda dig i samband med din bostadsaffär.

HEM Fastighetsmäklare, Färjestadsvägen 12, 168 51 Bromma | Tunnelbana, Ängbyplan

Nords Sport & Motor vid Runstensplan är troligen det äldsta aktiva företaget i Norra Ängby. Den 7 maj firar företaget 60-årsjubileum med bl.a. food-truck, rockband och en tipsrunda med fina priser. Farfar Bernt, pappa Sten och sonen Jakob och övrig personal hälsar välkommen!

Nords Sport & Motor 60 år!

När jag i slutet av 60-talet hade spelat "ishockey utan höga" på IP varje kväll i två veckor började isen bli hal. Då fick jag gå ner till Nords, som på den tiden låg i en källare vid Ängby torg, och lämna in grillorna för slipning. Tyvärr minns jag inte hur mycket det kostade, inte heller om jag fick ta det från veckopengen.

Cykelaffären vid Ängby Torg hette från början Ängby Cykel & Motor, men när Bernt Nord övertog verksamheten 1962 ändrades namnet till Nords Sport & Motor.

Trots namnbytet var det redan från början mest cyklar och numera har både sport och motor nästan helt försvunnit. Fast det förstås – cykling kan vara sport och det finns motorer i elcyklar.

Långväga gäster

Sportartiklar säljs numera i sådana massor att en liten butik har svårt att hänga med. När datorer började bli vanliga i bilar valde Nords att inte gå den vägen utan istället att satsa på cyklar, mo-

peder och mindre trädgårdsmaskiner som gräsklippare och liknande.

Vi ängbybor vill gärna tro att Nords är "vår" cykelaffär, men många kunder är beredda att åka en bra bit för att komma till en

"riktig cykelaffär". Nords är dessutom inte bara en cykelspecialist utan också en lite, törs jag skriva gammaldags, affär med personal som tar sig tid att dela med sig av sin kunskap. Innehavarna har under årens lopp lärt sig att den bästa försäljningen inte är den som ger mest klirr i kassan den dagen, utan den som får kunden att återkomma.

Nytt, verkstad, tillbehör.
Även barnvagnar. En del motor.
60-årsjubileum 7 maj

Runstensplan Tel 08-37 62 00
Webbshop: www.nordssportmotor.se

Bernt Nord fick 1962 erbjudande om att ta över verkstaden som då låg vid Ängby torg. Fotot togs av Nils Åzelius många år tidigare.

Nords säljer många kvalitetscyklar och tillsammans med hjälmar, lås och inte minst service och reparationer sysselsätter de 3-4 personer. De senaste åren har internetförsäljningen blivit ett bra komplement till omsättningen. Frågan är hur det går att upprätthålla den suveräna kundservicen via skärmen.

Tre generationer

Det här är ett riktigt familjeföretag. Bernts son Sten övertog firman 1995 och nu planerar man för att företaget ska gå vidare till Stens son Jakob om några år. Sten tänker sig att då ta lite ledigt under vintersäsongen och istället odla intresset utförsäkning i Alperna.

Nords Sport & Motor firar sitt 60-årsjubileum den 7 maj med bl.a. foodtruck, rockband och en tipsrunda med fina priser. Farfar Bernt, pappa Sten och sonen Jakob och övrig personal hälsar välkommen!

Pelle Sahl

FJELKNERS

by widerlöv

Rekordnivåer på villapriserna!

Kontakta oss om du funderar på att sälja!

På vårt kontor på Ängby Torg träffar du våra erfarna mäklare Mikael Flobecker och Karin Kellander Kinch.

Micke och Karin är experter på försäljningar i Norra Ängby. Micke är uppvuxen i Norra Ängby och både Micke och Karin är boende i Norra Ängby. Under åren har de på rekommendationer fått förtroendet och glädjen att förmedla hundratals villor i området. Med oss får du en professionell tjänst och högsta möjliga slutpris för din bostad. Välkommen att höra av dig!

Mikael Flobecker
Fastighetsmäklare
0708-60 21 91
mikael.flobecker@
fjelkners.se

Karin Kellander Kinch
Fastighetsmäklare
0708-60 22 18
karin@fjelkners.se

Ängby Torg 6 & Alviksvägen 103, Bromma
info@fjelkners.se | 08-26 86 00

Norra Ängbys egen calva och glögg

Det var vid en Calvadosprovning på Ängby Slott 2005 som idén föddes att vi skulle kunna ta tillvara Norra Ängbys rika äppelskördar på ett lite annorlunda sätt.

Att Calvados tillverkas av äpplen är väl känt men att även glögg kan tillverkas av äpplen är det nog inte alla som vet.

Äpplet är som alla vet vår kändaste symbol för Norra Ängby. När vårt område bebyggdes åren 1931-1950 var det ett krav och måste att det i trädgårdarna skulle planteras flera äppelträd och olika sorters äpplen. Det var också en av anledningarna till att vid förra årets 90-årsjubileum medlemmarna i Trädgårdsstadsföreningen fick möjlighet att köpa nya äppelträd och då av gamla sorter. Allt för att vi skulle få behålla mångfalden.

Provning på slottet

Vid Calvadosprovningen på Ängby Slott 2005 kom samtalet in på vad man skulle kunna göra av alla äpplen i Norra Ängby. Provningen var arrangerad av Nalle Remnelius från Trädgårdsstadsföreningen och Richard Jansson. Det är Richard Jansson som sedan 2002 tillsammans med sin fru Kristina äger och driver Norrtälje Brenneri. Så vid skördetiden 2005 samlades det in äpplen, det blev en hel container full. Den kördes upp till Norrtälje av Carola Bengtsson och hennes man Krister, berättar Carola. Det blev också uppstarten till att vi fortfarande kan erbjuda drycken till försäljning.

Året efter fyllde föreningen 75 år så det blev ett lägligt tillfälle att presentera den calvadosliknande drycken. Det var Nalle Remnelius som designade etiketten och dåförtiden var även flaskorna numrerade.

Bara från distriktet Calvados

Äppelsprit görs världen över, men får bara kallas Calvados om den kommer från regionen Calvados i Frankrike. Därför undviker vi det namnet – men Ängbys egen calva tycker jag ändå att man kan säga i vardagligt tal.

Sedan kom nästa idé, att även göra en glögg. 2009 gick en del av de insamlade

Två sparade flaskor från de första produktionerna. Engiaby är det gamla namnet på Ängby vilket fick ge namn till den första glöggen som lanserades 2009. Vår egen calva med etiketten "Norra Ängby destillerade äpplen 50 cl • 40 %" är från den allra första utgåvan som kom 2006 gjord på äpplen som plockades 2005.

äpplena åt till att tillverka glögg, Även den producerades på Norrtälje Brenneri. Etiketten denna gång designades av en medlem i föreningen.

Det är tack vare Carola och Krister Bengtsson som sedan dess ansvarar för insamlandet av äpplen och som också ser till att äpplena kommer till Norrtälje. På föreningens hemsida kan man läsa om var och när det är dags att lämna äpplen.

Tillverkningen sker i stora rostfria kärl

där de krossade äpplena hålls i och jäst tillsätts. Därefter sker en långsam jäsning i flera månader innan den färdiga produkten fylls på ekfat för att lagras och mogna, berättar Kristina på Norrtälje Brenneri.

Äpplen från 2010

Årets calva är äpplen från 2010. Richard Jansson som avsmakar bestämde att nu var den årgången mogen och färdiglagrad.

När calvan är färdig och tappats på

Varje år samlar föreningen in äpplen under Äppelsöndagen. Sedan transporteras de av Carola och Krister Bengtsson till Norrtelje Brenneri och blir till glögg och "calva".

flaskor körs den till Systembolaget för prissättning. Det är alltså Systembolaget som helt bestämmer till vilket pris den ska försäljas. Därefter får Carola och Krister information av Systembolaget om antalet flaskor och att den är färdig att köpas och hämtas. Det är det som kallas privatimport. På vår hemsida kan man då också läsa om var och hur köp går till. Trädgårdsstadsföreningen tar det pris som Systembolaget sätter och gör alltså ingen avans på drycken. Denna gång blev det ett 50-tal flaskor färdig produkt. Antalet bestäms förstås av hur mycket äpplen som vi lämnar.

Samma sak med glöggen, föreningen

gör där heller ingen avans, det är produktionskostnaden som avgör och styr priset. Eftersom glöggen inte innehåller någon alkohol behöver heller inte Systembolaget vara inblandade. Det är Carola och Krister som hämtar direkt från Norrtelje Bren-

neri när produkten är klar. Det blev ca 100 flaskor glögg denna gång. I årets skörd var det mycket äpplen av sorten Ingrid Marie vilket gjorde att glöggen blev rödare än vanligt.

Text och foto: Britt Ullestad

Trädgårds Tove

Rådgivning, skötsel och beskärning

Trädgårdsmästare Tove Overodder
Beckombergavägen 39. Norra Ängby
tove.overodder@gmail.com
070 766 80 60

VILL DU HA EN TORR OCH VARM KÄLLARE?

Förutsättningen för det är att man värmeisolerar på väggens utsida.

Det är inte bara markvattnet som orsakar fuktskador, utan kanske ännu mera innifrån kommande luft i form av vattenånga som koncentreras i väggen.

En enkel och säker lösning är Pordränmetoden. Pordrän är en fuktskyddad skiva av cellplastkuler som är värmeisolerande, dränerande, ventilerande och kapillärbrytande.

Pordrän har funnits på marknaden sedan 1965.

Ring oss för kostnadsfri rådgivning.

GT GRUNDTEKNIK I SAMARBETE MED SVENHEIMS ENTREPRENAD
Packstensgränd 5 Vällingby Ring 87 33 87/0705 - 87 33 87

GRUNDISOLERINGAR PÅLNINGSARBETEN

TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VATTEN & AVLÖPP

För medlemmar i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Årsmöte lördag 11 juni 2022

Utomhus på Ängby torg klockan 11-14 (ca)

Dagordning vid stämma

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för stämman
3. Val av två justeringsmän, att jämte ordföranden justera protokollet
4. Val av rösträknare för stämman
5. Fastställande av röstlängd
6. Fråga om stämman utlysts på rätt sätt
7. Fastställande av dagordning för mötet
8. Styrelsens förvaltningsberättelse (verksamhetsberättelse)
9. Den ekonomiska redovisningen för det gångna året
10. Revisorernas berättelse
11. Fråga om styrelsens ansvarsfrihet för det gångna året
12. Styrelsens verksamhetsplan och budget för det kommande året
13. Fastställande av medlemsavgift
14. Övriga framställningar från styrelsen
15. Motioner från medlemmarna*
16. Val av ordförande för föreningen
17. Val av övriga styrelseledamöter
18. Val av suppleanter
19. Fråga om val av valberedning, (bestående av minst tre personer, varav en väljs till sammankallande)
20. Val av två revisorer samt en revisorssuppleant
21. Meddelande om hur kallelse till nästa föreningsstämma ska ske
22. Övriga frågor
23. Stämmans avslutande

* Motioner från medlemmar skulle varit inne senast 31 jan.
Inga motioner har lämnats in.

Vi flyttar även i år fram årsmötet till juni och håller det utomhus på Ängby torg. Bilden är från årsmötet på Ängby torg förra sommaren.

Styrelsen

Anna-Karin Ekholm, *ordf.*
Lotta Hirschberg, *sekr.*
Pelle Sahl, *kassör*
Carola Bengtsson
Elisabet Engdahl Linder

Suppleant

Bengt Randers

Adjungerad

Rolf A Olsson, redaktör

Revisorer

Per Ånäs
Lennart Bergvall
Lasse Johansson (*suppleant*)

Redaktionsgruppen:

Rolf A Olsson
Elisabet Engdahl Linder
Britt Ullestad
Lotta Hirschberg

Kulturmiljögruppen

Hillevi Berglund
Lotta Hirschberg
Sven Rygart
Johan Schaeffer
Christian Schlumpf

Mer information på sid 27 om arbetsfördelning, adresser, tel.nr, m.m.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Styrelsen under verksamhetsåret 2021

**Anna-Karin Ekholm,
ordförande**

Min uppgift i styrelsen/föreningen är att vara ordförande. Jag har varit ordförande i mer än tio år.

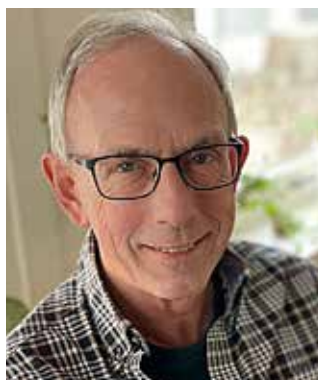
Jag tycker att föreningen har många bra saker på gång. En av huvuduppgifterna är att bevaka vår del av Brommas kulturmiljö när det gäller byggnation, trafik, samhällsförändringar och miljö. Vi ska skapa gemenskap och engagemang kring vår boendemiljö och kulturhistoria.

**Lotta Hirschberg,
sekreterare**

Min uppgift i styrelsen är att vara sekreterare. Jag ingår även i redaktionsgruppen och kulturmiljögruppen.

Jag tycker föreningen ska skapa förutsättningar för trivsel och gemenskap och förmedla kunskap om Norra Ängbys rika kulturarv som riksintresse. Vi kan göra det genom att bjuda in till aktiviteter och erbjuda en plattform för kommunikation mellan våra medlemmar i NÄ.

**Pelle Sahl,
kassör**

Jag är kassör sedan 2019. Jag tycker att föreningen har en rätt bra verksamhet. Dock finns utrymme att göra mer.

För att det ska kunna ske behöver vi förstärkning av några personer med idéer och dådkraft.

Elisabet Engdahl Linder

I styrelsen arbetar jag för att bevara det UNIKA NORRA ÄNGBY, med sina oexploaterade skogsområden och ängar, husen och trädgårdarnas arkitektur och ett levande Ängby torg.

Jag arbetar också för GEMENSKAP mellan boende, organisationer och entreprenörer i området genom att vara med och ordna aktiviteter som äppelsöndag och julmarknad. Jag administrerar Facebookgrupperna köp/sälj, hund, trädgård och foto. Jag ingår i redaktionen för Norra Ängby Tidning och är projektledare för Ängbykalendern. Och förstås övriga utmaningar som kommer upp i vår styrelse eller från boende i Norra Ängby. Jag står för omval vid årsmötet.

Carola Bengtsson

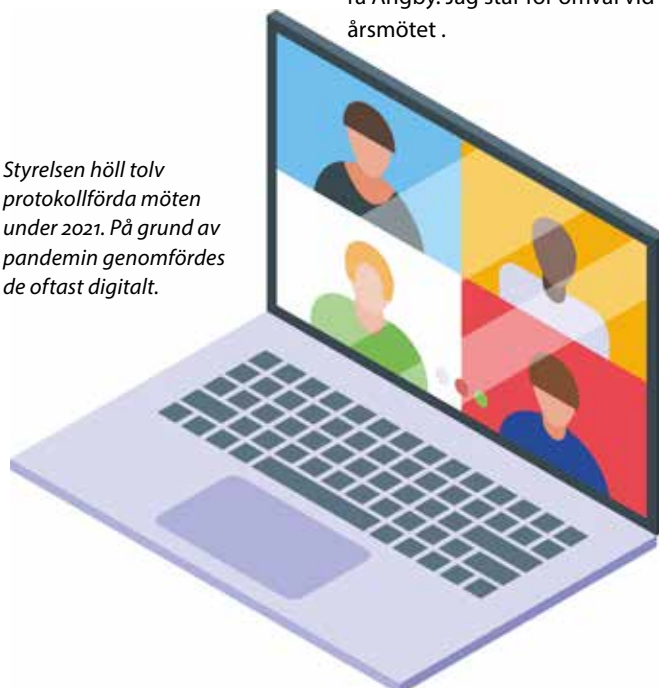
Är bland annat engagerad i många av de verksamheter som föreningen arrangerar helt eller delvis i Björklunds hage: Café Björkan, julmarknaden, äppeldagen, äppelinsamlingen, midsommarfesten och Ängbyloppet.

Bengt Randers

Jag sitter i styrelsen och har ansvar för hemsidan. Är även intresserad av vår historia och hållbarhet, som jag skriver om på en annan hemsida.

Styrelsen höll tolv protokollförda möten under 2021. På grund av pandemin genomfördes de oftast digitalt.

Norra Ängbys 90-årskalas den 26 september firade vi stort, bland annat genom att dela ut 90 äppelträd av gamla sorter och lyfta äpplets roll i Norra Ängby. Trots pandemin kunde vi fira en festlig dag på flera olika ställen i vårt område, med orkestrar, äppelträdsutdelning, pomologer, fika med nybakad bröd och mycket mera. Hela jubileumsdagen finns utförligt beskriven i stort jubileumsreportage i NÄT nr 4 2021.

Föreningens verksamhet 2021

Vi kunde genomföra en mängd olika arrangemang under året, trots att pandemin fortsatte även 2021. I september firade vi vår jubileumsfest i äpplets tecken med musik, sång och mycket annat på Ängby torg, i Björklunds hage och vid torpet.

Styrelsen har genomfört tolv protokollförda möten, oftast digitalt. Vi har arbetat med föreningens arrangemang och tillsammans med kulturmiljögruppen har vi varit fortsatt engagerade i att erbjuda ett flertal coronasäkra utomhusaktiviteter för medlemmarna. På sidan till höger finns bilder från tolv av föreningens uppskattade arrangemang under året.

Årsmötet höll vi utomhus i juni. Den stora midsommarfesten i Björklunds hage ställdes in.

Våra gemensamma intressen

Nästan 70 procent av hushållen i Norra

Ängby (1152 hushåll) är medlemmar i Trädgårdsstadsföreningen, vilket är en hög medlemsanslutning för en ideell boendeförening men självklart hoppas vi att även de som i dag står utanför går med för medverka till föreningens uppgift att ta tillvara gemensamma intressen för oss som bor i Norra Ängby. Vi genomför arrangemang för att skapa gemenskap och trivsel och bevakar utvecklingen av trafikfrågor, byggprojekt med mera för

att bevara Norra Ängbys miljö och särart. Årsavgiften är 150 kr och kan hållas så låg på grund av vår goda ekonomi. Se den ekonomiska redovisningen på sidan 19.

Föreningen har som vanligt gett ut fyra nummer av Norra Ängby Tidning, och i detta jubileumsår tagit fram en historisk kalender med Nils Åzelius Ängbybilder från 1930- och 40-tal. Informationen och verksamheten i våra sociala kanaler har fortsatt att utvecklas och utgör uppskattade bidrag till informations spridningen i vårt område.

Stort tack!

Styrelsen vill tacka alla, som på olika sätt bidragit till föreningens verksamhet under året. Med ett särskilt tack till de medlemmar som ser till att vi alla får vår tidning i brevlådan.

Styrelsen

Norra Ängby mars 2022

Föreningens arrangemang 2021

Trots pandemin och fortsatta restriktioner även under 2021 arrangerade föreningen en mängd kurser och andra evenemang där vi var noga med att deltagarna skulle hålla smittsäkra avstånd.

Förnygra häck/buskar

Söndag 11 april

Fornminnesvandring

Söndag 18 april

Vårstäda Norra Ängby

Lördag 1 maj

Vandring Öst till Väst

Söndag 9 maj

Fåglar för familjen

Torsdag 20 maj

Gökotta

Söndag 23 maj

Årsmöte

Lördag 19 juni

Planera köksträdgård

Söndag 26 september

Jubileumsfirande

Söndag 26 september

Trädbeskäring

Lörd. 2 / sönd 3 oktober

Köksträdgård

Söndag 10 oktober

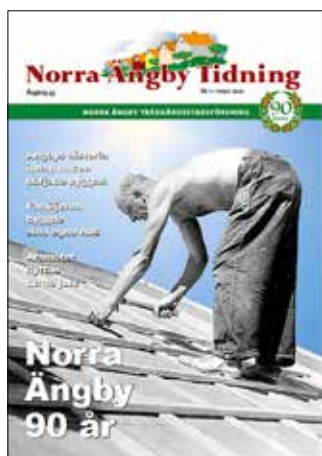

Julmarknader

Söndag 28 november

Föreningens kommunikation 2021

Föreningen har en webbplats och en Facebookgrupp och ger varje år ut fyra nummer av Norra Ängby Tidning samt en årskalender.

Fyra nummer av föreningens tidning

Norra Ängby Tidning delas ut av föreningens 17 utdelare och har under 2021 som vanligt kommit ut med fyra nummer.

Tidningen är en del av föreningens strävan att medverka till gemenskap och en po-

sitiv utveckling av trafik, service, nybyggnation med mera. Vi skriver om om sådant som är av intresse för oss som bor i Norra Ängby och medverkar till att vi som känner samhörighet och är stolta över vårt område

Det redaktionella arbetet, att skriva artiklar och ta bilder, görs ideellt av föreningens medlemmar och av redaktionsgruppen där Rolf A Olsson, Elisabet Engdahl Linder, Lotta Hirschberg och Britt Ullestad ingår.

På föreningens webbplats (www.norra-angby.se) finns aktuell information om händelser i Norra Ängby. På hemsidan finns också samlat beskrivningar av Norra Ängbys historia, typritningar, husfärger, riksintresse mm. Webbplatsen har också en arkivfunktion där man bland annat kan läsa om föreningens historia, och vår tidning digitalt sedan ett antal år tillbaka. En introduktion till gransamverkan i Norra Ängby finns också.

Hemsidan administreras av Bengt Randers och Lotta Hirschberg.

Föreningens Facebookgrupp (facebook.com/norraangby) administreras av Elisabet Engdahl Linder och Lotta Hirschberg. Det går snabbare att kommunicera via Facebook än i tidningen. Förutom gruppen ovan som administreras i föreningens namn finns andra FB-grupper för oss Ängbybor. **Norra Ängby Köp/Sälj**
Norra Ängby Trädgård
Norra Ängby Hund
Norra Ängby Foto
Kvällsvandringar
Gransams
Next Door Norra Ängby

Ängbykalendern blev den här gången en historisk kalender. Alla bilder i kalendern togs i slutet av 1930-talet och början av 40-talet av fotografen Nils Åzelius som bodde på Hågavägen. Bilderna från Norra Ängby är förmodligen några av de första färgdiabilder som tagits i Sverige. Inom ramen för projektet har föreningen fortsatt att arrangera fotokurserna. Kursledare var Anna Kagebeck.

Kulturmiljögruppen vill sprida kunskap om Norra Ängby som av Riksantikvarieämbetet bedömts vara av riksintresse för kulturmiljövården i landet. Gruppen vill på olika sätt värna om Norra Ängbys unika karaktär med utgångspunkt från ursprunglig gatubild, trädgårdar och byggnader. Kulturmiljögruppen bevakar fortlopande nybyggnadsplaner i och omkring vårt område. Kulturmiljögruppens arbete under verksamhetsåret har också präglats av pandemin och våra möten har oftast varit utomhus. Kulturmiljögruppen har under verksamhetsåret bestått av Lotta Hirschberg, Sven Rygart, Johan Schaeffer, Christian Schlumpf, och Hillevi Berglund.

Föreningens ekonomi 2021

Resultat 2020 och 2021 samt förslag till budget 2022

	Resultat 2020	Budget 2021	Resultat 2021	Budget 2022
Medlemsavgifter	167560	165000	173414	175000
Tidning				
Annonser, Prenumerationer	100800	156000	156201	150000
Redigering, Tryck, Övrigt	-179997	-180000	-181179	-185000
	-79197	-24000	-24978	-35000
Evenemang				
Midsommar	0	0	-2215	-15000
90-årsfest/Äppelsöndag	0	-65000	-69714	-10000
Julmarknad	-1500	-15000	-12906	-15000
Övriga	-13680	-45000	-1271	-10000
	-15180	-125000	-86106	-50000
Projekt				
Kurser	-11353	-15000	-22050	-25000
Böcker	280	1000	4035	4000
Glögg	2475	-2000	-23195	-3000
Övriga	0	-10000	0	0
	-8598	-26000	-41210	-24000
Medlemsinfo				
Hemsida	-179	-2000	-2108	-2000
Kalender	-26374	-30000	-25278	-30000
Medlemsbrev	-14194	-15000	-15295	-15000
Grannstödsbil	-11000	-11000	-11884	-12000
	-51747	-58000	-54565	-59000
Administration				
Möten	-2100	-5000	-4817	-5000
Funktionärer	-28581	-15000	-4000	-30000
Kontor	-5163	-5000	-896	-2000
Bank inkl ränta	-2743	-3000	-1582	-3000
	-38587	-28000	-11295	-40000
Övrigt				
Shurgard	-19068	-20000	-20004	-21000
Övrigt	3147	-5000	-5650	0
	-15921	-25000	-25654	-21000
SUMMA	-41670	-121000	-70394	-54000

Balansräkning 2021-12-31 jämfört med tidigare år

Tillgångar	2020-12-31	2021-12-31
Kassa	648	648
Plusgiro	159296	66193
SBAB	503285	504795
Fordringar	0	28850
SUMMA	663229	600486
Skulder och eget kapital		
Ack vinster	704899	678530
Årets resultat	-41670	-70394
Skulder	0	-7650

Norra Ängby är indelad i 13 distrikt. Varje utdelare har ofta runt 150 ex eller mer att lägga i postlådorna. På bilden är det Mats Mårdén som delar ut tidningar i sitt distrikt. Foto: Monika Mårdén.

Tack alla tidningsutdelare!

Thomas Fagerholm
Robert Bader
Åsa Lundgren Wasell
Sven Rygart
Lotta Hirschberg

Rolf Jarlås
Eirik Hagen
Ann Wilkens Åberg
Gunnar Åberg
Kerstin Kjellander

Willy Eriksson
Mats Mårdén
Lars-Göran Gabrielsson
Eva Engfeldt
Pelle Sahl

Christina o Ragnar Kullenberg
Tore Broström
Göran Haglund
Lars G Johansson
Fredrik Grufman

Fyra gånger varje år kommer leveransen från tryckeriet i Gävle. Varje gång med 1800 exemplar av Norra Ängby Tidning packade i kartonger. De lastas av under tak på Kiviksvägen och hämtas där av medlemmar i föreningen som ställer upp frivilligt som tidningsutdelare. Flera av dem har gått rundan i sina distrikt i många år.

Tack vare utdelarnas, och flera andra medlemmars frivilliga insatser, kan vi ta fram och dela ut en mångsidig tidning om vårt område, utan större kostnad för medlemmarna. Det är ovanligt att en boendeförening har en sådan tidning. Kostnader för original, tryck och leveranser täcks av annonsinkomster.

Tack även till alla som skriver och fotograferar och tack till lokala företag som stöder oss med annonsering.

Tidningsutdelarna är några av alla de medlemmar som medverkar till att vi alla som bor här känner gemenskap och stolthet över vårt fina område.

Funktionärsmiddag. Varje år brukar föreningens funktionärer träffas på en restaurang i området som tack för det frivilliga arbetet. Ett mycket trevligt att träffa gamla och nya vänner. En uppskat-

tad tillställning som vi planerar att ordna igen i vår efter uppehållet under de två pandemiåren.

Kom med i föreningsarbetet! Det finns plats för flera i arbetet för att bibehålla Norra Ängby som en oas för oss som bor här. Vi behöver fylla på styrelsen och vi behöver fler som kan hoppa in och hjälpa till vid evenemang och fester, nu närmast till midsommar då vi hoppas kunna arrangera festligheter i Björkan igen. Anmäl ditt intresse till. lotta.hirschberg@gmail.com, 073 997 63 39.

Vill du hjälpa till med vår hemsida? Trädgårdsstadsföreningens skulle behöva någon eller några frivilliga som kan ingå i teamet för hemsidan (www.norra-angby.se) och hoppas att någon av våra medlemmar kan tänka sig det. Förutom att skapa inlägg osv så har vi några större projekt för hemsidan där det skulle vara väldigt hjälpsamt att vara några fler. Kontakta Bengt Randers, som är teamledaren för hemsidan, om du är intresserad och vill veta mer om uppgiften: bengt.randers@gmail.com, 070 344 53 85.

Hur ska vi organisera grannsamverkan?

Grannsamverkan är något som bygger på att boende engagerar sig i aktiviteter för att motverka brottslig verksamhet i sitt område.

I Norra Ängby finns grannsamverkan sedan drygt 20 år, och har sedan starten haft ett nätverk av kontaktombud som förmedlar information från lokalpolisen till boende i området. Polisens person som ansvarat för rapporteringen gick i pension under 2020, och därefter har rapporteringen haltat.

Rapporterna har tidigare varit månadsvis, men på senare tid har veckorapporter över aktuella brott förmedlats samt även en sammanfattande kvartalsrapport.

Minska risken för brott

Inte bara boende utan även försäkringsbolag, bostadsbolag, kommuner, Brottsförebyggande Rådet, polisen m fl är intresserade av att minska risken för brottslig verksamhet i våra bostadsområden. I organisationen Samverkan mot brott arbetar dessa parter för ökad trygghet och minskad brottslighet i våra områden. Polisen har här ett särskilt ansvar för att löpande informera kontaktombud om brottsaktiviteter i ett område, lämna över brottsstatistik, utbilda kontaktombud mm. Polisen har också ett samordningsansvar.

Vårt huvudkontaktombud har under förra året flyttat från Norra Ängby och då bad han Trädgårdsstadsföreningen att hjälpa till med fortsatt organisation av grannsamverkan. Vi har diskuterat med honom hur det skulle kunna utvecklas när kommunikationen numera enklare och snabbare kan spridas via digitala kanaler.

Vi har också hört från andra att vem som helst kan prenumerera på rapporter från polisen, så funktionen kontaktombud har därmed kanske spelat ut sin roll.

Idag finns sedan minst 15 år en hemsida för grannsamverkan i Norra Ängby, och en Facebook-grupp som kom 2015 och kanske är det med dessa kanaler grannsamverkan kan fortsätta verka.

Hans-Erik Jonsson

Som så ofta är fallet med ideella verksamheter så har grannsamverkan haft en engagerad person som agerat motor sedan starten; Hans-Erik Jonsson, men han har upplevt att åldern börjar ta ut sin rätt och har bitt Trädgårdsstadsföreningen om hjälp med grannsamverkan och hemsidan. Det vi då har gjort är att vi i höstas har tagit över admin-ansvaret för Grannsams

hemsida, och vill gärna på sikt överföra allt till en egen area i Trädgårdsstadsföreningens hemsida. Grannsams hemsida är fullspäckad med bra tips och information i brottsförebyggande syfte, och vi vill väldigt gärna se den leva vidare men vi behöver som sagt några personer som kan hjälpa till.

Kommunpolis i västerort

Vi kan i sammanhanget nämna att för ett år sedan fick vi i västerort en s.k. kommunpolis. Det är en ny roll, den sorterar under chefen för lokalpolisområdet och driver Polisens brottsförebyggande arbete i samverkan med kommun, näringsliv och medborgare. Vår kommunpolis heter Tomas Gramén.

Lotta Hirschberg

I Bromma finns också grannstödsverksamhet, en ideell verksamhet som engagerar frivilliga deltagare som dagtid patrullerar i Bromma. Oftast rör de sig i grannstödsbilen, men ibland även till fots.

Hemköp Ängby Torg

Den personliga matbutiken

Öppet: Mån-fre 8-21, lör-sön 9-21

Ängby Torg. Tel: 08-37 65 90

VI UTFÖR ALLT INOM
TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ

Sköna
TRÄDGÅRD

www.skonaatradgard.se
0735-331237

Hur går det för svarthakedoppingen?

Det har funnits en oro att de senaste årens ökade mänskliga närvaro runt Kyrksjön ska ha påverkat och stört de sjöfåglar som häckar där. Det är flera swimrun-sällskap som tränings-simmar mellan bryggorna och pandemin har gjort att många fler människor än vanligt har vistats runt sjön och även i sjön badades under sommaren.

Svarthakedoppingens ungar lever farligt i Kyrksjön

Jag har gjort en högst ovetenskaplig miniundersökning och tittat i Artportalen hur många svarthakedoppingar, vuxna och ungar som har rapporterats från sjön de senaste 15 åren (2007-2021). Det görs inga regelrätta inventeringar av sjöfåglar i Kyrksjön utan siffrorna bygger på allmänhetens rapporter. Det innebär att det är mängder med faktorer som kan påverka siffrorna åt olika håll, t ex antal personer som har rapporterat och deras kompetens att artbestämma samt andra faktorer i miljön som påverkar fåglarnas häckningsframgång, som väder, födotillgång m.m.

4-6 par häckar i Kyrksjön

Svarthakedoppingarna dyker upp i mitten av april och ungefär två månader senare rapporteras de första ungar. Det vanligaste är att mellan 4 och 6 par häckar i sjön och det går inte att se någon trend att de har ökat eller minskat under åren. Det mesta antal vuxna fåglar som rapporterats

under perioden är 14 stycken ett år och det minsta 6 stycken två år annars ligger det mellan 8 och 12. När det gäller rapporterade ungar så är det generellt väldigt få, i snitt 2-3 stycken varje år. Med vetskap om att fåglarna normalt lägger 4 ägg per par så verkar det som att de har svårt att få ungar att överleva. Om ungar ligger ensamma på vattenytan är de ett lätt byte för trutar och andra rovfåglar och jag undrar om inte Kyrksjöns snokar också kan ta dem. I andra fågelsjöar häckar svarthakedoppingen gärna tillsammans med skratmåsar för att få ett predatorskydd från dem.

Kort period vi kan se dem

Ett annat alternativt till att så få ungar rapporterats är kanske att ungar är så dolda i vassen att rapportörerna inte får syn på dem. Redan i slutet av juli, så fort ungar blir flygga lämnar svarthakedop-

pingarna häcklokalen för att börja dra sig söder ut. Så det är en kort period som vi har chans att se dem och rapportera. När vi kommit hem från semestern är de redan borta.

Livskraftig art

Det man kan utläsa av rapporterna i Artportalen är i alla fall att antalet ungar har varit ungefär det samma de senaste 15 åren. De sista två åren, 2020 och 2021 har till och med fyra ungar rapporterats som mest, mer än genomsnittet.

I Sverige i stort har svarthakedoppingen ökat de sista femton åren och klassas numera som en livskraftig art, från att tidigare ha varit nära hotad. Det ska bli spännande att se hur det går för paren i Kyrksjön i år.

Text: Eva Johansson

Foto: Urban Brådhe

Vi säljer handgjorda dörrar och fönster i klassisk Bromma- och Ängbystil.

Sedan 2019 är vi återförsäljare av fönster tillverkade av Selja Snickeri i Dalarna. Vi är nu också återförsäljare av dörrar från Specialsnickeriet i Tingsryd.

Anpassas efter dina önskemål.

NORRA ÄNGBY
BYGG AB

Patrik Holmström, 0739-44 88 19, offertnorraangby@gmail.com

22 års intensivt fältarbete bakom boken om Brommas historia

Nu finns Nils Ringstedts nya bok "På spaning efter Brommas historia" ute i bokhandeln. Boken bygger på 22 års intensivt fältarbete.

– Jag började på allvar intressera mig för Brommas historia när jag gick i ålderspension våren 1999, berättar Nils.

Sedan dess har han skrivit många böcker och artiklar, bland annat återkommande i varje nummer av denna tidning (även i det här numret, se nästa sida om fåren och gravfältet i Björklunds hage).

Nils har skrivit böcker om Brommas förhistoria och fornlämningar, om historiska torp, gårdar, byar och slott i Bromma och även en bok om Norra Ängbys gatunamn. Han har bokstavligt talat inventerat varje kvadratmeter av Bromma.

Många okända lämningar

– Vid mina strövtåg i Brommas berg och skogar hade jag i många år sällskap med kulturgeografen Bengt Windelhed som då bodde på samma gata som jag, Författarvägen. Vi uppsökte kända gravar och gravfält och fann samtidigt varje år flera tidigare okända lämningar som vi rapporterade till stadsmuseum och länsstyrelse. När Bengt flyttade från Bromma till Yxlan 2013 fortsatte jag själv.

Redan 2008 kom boken Bromma före historien ut med detaljerad översikt av Brommas förhistoria. Torpen i Bromma var nästa bok 2010 och sedan kom andra böcker som t ex Byar, gårdar och säterier i Bromma 2015. Brommas skyltade kulturminnen (med bidrag av Bengt Windelhed) kom 2013.

Sammanfattande skildring

Nils är filosofie doktor i arkeologi och fornvårdsansvarig i Bromma hembygdsförenings styrelse. Han fick Monteliusmedaljen 2019, vilket är det yttersta förtjänsttecknet en svensk arkeolog kan få.

– Min slutliga bok, På spaning efter Brommas historia, är en sammanfattande och uppdaterad skildring av hur Bromma

Nils Ringstedts nya bok är en skildring av hur Bromma växt fram över tid. I boken beskriver Nils lämningar, fynd och bebyggelsens framväxt i Bromma under stenålder, bronsålder, äldre järnålder, yngre järnålder, medeltid och nyare tid.

växt fram över tid. I boken beskriver jag lämningar, fynd och bebyggelsens framväxt i Bromma under stenålder, bronsålder, äldre järnålder, yngre järnålder, medeltid och nyare tid.

Bromma var skärgårdslandskap

I boken finns kartor som visar hur Bromma förvandlats till det som är Bromma i dag. Till en början låg Bromma i ett skärgårdslandskap. Det gjorde det möjligt för människor att färdas över vattnet för att besöka Bromma och för Brommabor att komma till andra öar och till fast land. Folkmängden var under under 1000-talet ca 150 personer. Från sekelskiftet 1900 ökade befolkningen raskt när Bromma gick från att vara jordbruksbygd till ett

samhälle med flerfamiljshus och villastäder. I bokens bilagor beskrivs myntfynd och ristningar som påträffats i Bromma.

På spaning efter Brommas historia har redan fått ett mycket positivt omnämnande i tidningen Populär Arkeologi, som bland annat anser att "Boken är en lokalhistorisk milstolpe och kommer att fungera som ett standardverk för alla som ägnar sig åt stockholmstraktens historia"

Boken, som ges ut av Vinghästens förlag, kan bland annat beställas via nätbutiken www.barabromma.se. Den finns även på www.bokus.com, i Äppelvikens bokhandel och kan beställas hos andra bokhandlare.

Text: Rolf A Olsson

Foto: Agneta Ringstedt

Kvartersnamn i Norra Ängby

I gravfältet vid 4H-gården i Björklunds hage finns tre högar och sju runda gravar/stensättningar.

Fåren från 4H betar på ett gravfält

En vacker septemberdag cyklade jag via Beckombergavägen och Liljegrensvägen in i parken invid Fatburshuset och 4H-gården. Då kom jag till ett litet gravfält intill gården som ligger i Björklunds hage.

Det är säkert inte många Norra Ängbybor som vet om att där får betar från 4H-gården är ett gravfält.

Från yngre järnålder

I gravfältet finns 3 högar och 7 runda gravar/stensättningar!. Högarna är enligt Fornminnesregistret 7-13 meter i diameter och 0,5-1,5 meter höga. Stensättningarna är 6-7 meter i diameter och 0,3-0,4 meter höga. Tre av dessa liknar högar. En stensättning har ett block i mitten.

Sannolikt är gravfältet från yngre järnålder alltså ca 550 – 1050 e. Kr. Det går att urskilja högarna på gravfältet (se foto). Genom att fåren betar gräs så är de böljande konturerna av högarna tydliga. Däremot är det mycket svårt att idag urskilja stensättningarna.

Jag kunde se några stenar på ytan på olika ställen. Troligen antyder dessa stensamlingar vad som idag kan ses av stensättningarna. Eftersom gravfältet är avskilt med staket från promenadvägen intill gården ser man inte upp mot höjden där högarna ligger. Gravfältet har naturligtvis hört till den vikingatida gård som en gång troligen låg där nu Stora Ängby slott är beläget.

Nitnageln och Spännet

Nu till kvartersnamnen Nitnageln och Spännet. Nitnaglar användes för att foga samman lösa delar i en rad föremål. De

Gravfältet är inhägnat så att fåren ska få beta ifred. Bilden är från maj förra året.

kunde ha olika storlek. De minsta tillverkades vanligen i brons eller järn. De var jämntjocka stift utan huvuden och brickor. Nitnageln slogs in med en hammare som plattade ut ändarna något. Det fanns även nitar med ett huvud på en ändsida och med en liten nitbricka. Vid

I Norra Ängby och strax öster om Stora Ängby slott skär Brennervägen Stora Ängby allé. Vägen omges av kvarteren Stora Ängby i väster och i öster mot norr Spännet och mot söder Nitnageln.

skeppsbygge användes grova järnnitar för att foga samman bord, spant mm. Båtnitar var försedda med ett kraftigt huvud i ena änden och en nitbricka i den andra. När stora mängder nitar påträffas vid en arkeologisk utgrävning, t ex av brandgravar, tolkas dessa oftast som rester av en båt i en bränd båtgrav.

Spännen i kvinnodräkten.

Kvartersnamnet Spännet åsyftar sannolikt spännen i den nordiska kvinnodräkten. Vanligen hörde till kvinnodräkten två spännen. De förenade ytterkjolens axelhängslen fram på bröstet vid axlarna. Mellan dessa parspännen fanns ofta en pärlsnodd. Spännena kunde vara så kallade ovala spännbucklor – de vanligaste kvinnospänna. De kunde vara mycket stora, kanske 10-12 centimeter långa. Det fanns även enkelspännen i olika former. Dessa användes inte parvis. Spännen kunde vara likarmade, stora runda eller treflikiga. Djurhuvudformiga spännen har påträffats på Gotland liksom dosformiga spännen. Ett enkelspänne användes för att hålla ihop ett ytterplagg, en sjal, mantel eller rock.

Norra Ängby har Brommas intressantaste kvartersnamn. En genomgång av alla kvartersnamn och gatunamn ger inblick i en del av Nordens historia!

Text och foto: Nils Ringstedt

Källor:

Ringstedt, N. 2008. **Bromma före historien.** Med bidrag av Åke Hyenstrand och Jan Svanberg. Bromma hembygdsförenings skrift nr 2. Bromma.

– 2018. **Norra Ängbys gatunamn-** en färd genom nordisk historia. Bromma Hembygdsförenings skrift nr 7. Bromma.

Vem var Elias Brenner?

En kort cykeltur från gravfältet ligger Brennervägen. Vem var då Elias Brenner?

Han var svensk numismatiker, målare, heraldiker, fornforskare och arkeologisk tecknare.

Elias Brenner (1647-1717) föddes i Storkyro prästgård i Österbottens län i Finland. Han studerade vid Uppsala universitet för att bli präst. Vidare läste han antikvarisk kunskap för bland annat Olaus Verelius (som också har givit upphov till namngivning av Vereliusvägen). På Verelius gravhäll på Uppsala kyrkogård har Brenner tecknat inskriften i runor. Brenner uppmuntrades av professor Johannes Scheffer att studera numismatik samt instruerade Brenner i målning, gravering och modellering.

Miniatyrmålare vid hovet

Brenner adlades år 1712. Han hade en god ekonomisk ställning som konstnär. Han var aktiv som ritare hos Antikvitetskollegium. Dessutom var han kollegiets mest betydande tekniske medhjälpare under kollegiets tidigaste år. På 1670-talet målade Brenner porträttminiatyrer. Han arbetade i ett flertal olika tekniker. År 1677 utnämndes Brenner till miniatyrmålare vid hovet. Först 1684 fick han fast lön. Bland annat målade han vapensköldar på Riddarhuset. Brenner målade också porträtt av privatpersoner. En mycket viktig gärning som Brenner svarade för var utgivning av verket Suecia antiqua et hodierna efter Erik Dahlbergs död. Vidare var Brenner kopparstickare och gav ut ett utkast till katalogen Thesaurus Nummo-

rum Sveo-Gothorum. Som konstnär var det främst numismatiken som sysselsatte Brenner.

Tecknade av gravstenar

I Sverige tecknade Brenner av fornminnen och andra minnesmärken. Han besökte bland annat Åbo domkyrka i Finland och tecknade av gravstenar – vilka senare förlorades 1681 i en stor brand! När kung Karl XI reste på sin utvidgade Eriks-gata följde Brenner med liksom Johan Hadorph (efter vilken Hadorphsvägen i Norra Ängby namngivits). Köpenhamn besöktes – Brennens enda utlandsresa! Han dog i Stockholm och är begravd i Riddarholmskyrkan.

Text och foto: Nils Ringstedt

Vem vet – kanske målade Elias Brenner den Ringstedtska vapenskölden på Riddarhuset. (Åtten utdog på manliga sidan i slutet av 1600-talet och avfördes därför från det adliga ståendet).

Hantverkare

Vill du annonsera i den här spalten
Ring Johan på 073-983 22 07.

Arkitekt hjälp med till- & ombyggnad
från skiss till färdiga bygglovshandlingar

Bengt Sigander Arkitekt SAR / MSA
www.sigander.se
Snorrevägen 19, 168 54 Bromma
073 908 31 10

Ombyggnad/tillbyggnad/stambyten

Engqvist Bygg AB
www.engqvistbygg.se
Ingentingsgatan 6, 171 71 Solna
070 529 35 22

Fönster, ombyggnad och renovering

iwa21 AB
Stenhammarsvägen 13, 168 58 Bromma
08-21 36 21

Fönster, ombyggnad och renovering

NORRA ÄNGBY BYGG AB
offertnorraangby@gmail.com
073 944 88 19

Om & tillbyggnader, renoveringar, fasad,
badrum, målning!

Roberts hantverksservice
www.robertshantverksservice.com
Adilsvägen 16, 168 53 Bromma
070 412 63 84

Badrumsrenoveringar, till- & ombyggnad!

Tommy Berggren Bygg AB
www.tbbygg.se
Box 1053, 171 21 Solna
070 837 14 76

Totalentreprenör

TvåTumTvå Bygg – Jan Eklund
janne@tvatumtvabygg.se
070 783 93 75

Annonsera

Boka 4 ggr/år för 1000 kr!

Medlemsförmåner

Föreningen har hos några medlemmar placerat ut en del trädgårds- och andra prylar för lån. Medlemmar kan ringa och boka.

Flaggstångsvinsch

Torgil Leifsson, Jomsborgsvägen 7,
070-531 13 40, torgil.leifsson@gmail.com

Gallervält

Krister Bengtsson, Rökstensvägen 11,
08-87 22 59.

Elektrisk märkpena för metall

H E Jonsson Jordanesvägen 7
070-897 02 22.
Gratis lån men deposition.

Stege 9 m

Elias och Malin Diarbakerli
Franklandsvägen 29
Tel 070 424 00 61

Färglikare

och Tidskriften Byggnadskultur

johan.schaeffer@yahoo.se
073-983 22 07.
Gratis lån men deposition. Max 3 dagar.

www.norra-angby.se
facebook.com/norraangby

VÄLKOMMEN TILL ISLANDSTORGET

Tel 08-37 94 42. Mån-fre 6-22. Lör-sön 8-22.

Wretmans Bilservice AB

**Bilreparationer och Service
originaldelar till alla märken**

Jämtlandsgatan 139 Vällingby
(OK Macken i Vällingby)
08-377813

37528@okq8bilverkstad.se

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Föreningen välkomnar alla hushåll i Norra Ängby som medlemmar.

Medlem blir man genom att betala medlemsavgiften, som gäller för perioden april-mars. I april-maj delas ett medlemsbrev med erbjudande om medlemskap ut till alla hushåll i Norra Ängby. Medlemsavgiften (150 kr) betalas till föreningens Plusgiro 940178-7. Använd helst referenskoden i brevet som betalningsreferens samt namn och gatuadress vid betalning.

Med ditt medlemskap får du

- möjlighet att delta i föreningens alla aktiviteter under ett helt år
- ditt exemplar av Ängby-kalendern hem i brevlådan
- låna föreningens prylar; stegar, märkpenna färglikare mm
- nyttig och intressant information på föreningens hemsida och i flera Facebook-grupper

Inte minst viktigt är att du då stödjer föreningens engagemang i för Norra Ängbyborna angelägna frågor som t ex nybyggnationer i och omkring vårt område eller att sprida kunskap om och främja områdets unika karaktär.

Ansvarig för medlemsregistret är Sven Rygart, som du kan nå med epost-adressen medlemsregister@norra-angby.se

Föreningen följer regelverket kring personuppgifter; GDPR. Se hemsidan för detaljerna.

Kulturmiljögruppen inom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Gruppen vill – utgående från Norra Ängby som riksintresse för kulturmiljövården:

- öka kunskapen om och medlen till bevarande av stadsdelens unika värden
- genom insamling av bakgrundsmaterial och kontakt med berörda myndigheter dokumentera stadsdelens historia
- göra fakta om våra hus och trädgårdar tillgängliga för de boende så att de kan anpassa dessa med bibehållen inneboende charm för framtida behov

Vill du engagera dig i dessa frågor är du mycket välkommen. Vi träffas ungefär var sjätte vecka.

Mejla kulturmiljögruppen medlemsregister@norra-angby.se eller Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.se eller 0739 83 22 07.

Föreningens styrelse

Anna-Karin Ekholm, ordförande, ansvarig utgivare, 08-30 66 77, annakarineholm@hotmail.com

Lotta Hirschberg, sekreterare, redaktör hemsidan, kulturmiljögruppen, redaktionen, 073 997 63 39, lotta.hirschberg@gmail.com

Carola Bengtsson, Café Björkan, julmarknaden, äppeldagen, glöggen, midsommar, Ängbyloppet, 070 733 58 42, carola.my@hotmail.com

Elisabet Engdahl Linder, redaktionen, kalendern, fototävlingen, äppeldagen, facebook, 070 746 62 40, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Pelle Sahl, kassör, 070 694 81 18, pellesahl@gmail.com

Suppleant

Bengt Randers, administratör för hemsidan. 070 344 53 85, bengt.randers@gmail.com

Rolf A Olsson, adjungerad till styrelsen, tidningens producent och redaktör, 070 564 93 93, rolf@rao.se

Revisorer: **Per Anäs**, 070 742 17 26, per.anas@hotmail.com

Lennart Bergvall, 070 318 91 69, lennart.bergvall@gmail.com

Suppleant: **Lasse Johansson**, 070 584 82 50, lasse.g.johansson@gmail.com

Valberedning: Årsmötet gav styrelsen i uppdrag att hitta valberedning.

Sven Rygart, ansvar för medlemsregistret, 08-87 09 70, sven@rygart.se

Föreningens adress: **Norra Ängby Trädgårdsstadsförening**, c/o Ekholm, Bergslagsvägen 252, 168 55 Bromma

Program

Kurs om buskar del 1 och 2

Lördag 2 april kl 11 - 13

Söndag 3 april kl 11 - 13

Mer information sid 4

Fågelskådning för familjen

Torsdag 28 april kl. 18-20

Mer information sid 4

Vårstäda Norra Ängby

Söndag 1 maj

Soppåsar delas ut vid Torget kl. 11-12

Anlägga köksträdgård del 2

Söndagen 8 maj kl. 10

Mer information sid 4

Gökotta

Söndag 29 maj kl. 07:00

Mer information sid 4

Nytt datum för årsmötet

Lördag 11 juni 2022 kl. 14-16 (ca)

Utomhus på Ängby torg

Mer information på sidan 14.

Midsommarafton i Björklunds hage

Fredag 24 juni

Myndigheterna har släppt restriktionerna så vi ser fram emot att åter kunna dansa kring stängen i Björkan. Men smittotalen är fortfarande höga när detta skriv så planerna kan ändras. Mer information kommer i nästa nummer av tidningen i början av juni.

MÅLA BROMMA
ENTREPRENAD

Boka in en fasad, tak eller fönsterrenovering

Vi på MålaBromma har 18-års branschfarenhet inom renovering av fasader, tak och fönster.

Kontakta oss på Målabromma så får ni en kostnadsfri offert inom 48 timmar.

Mer information och referenser finner ni på vår hemsida.

08-51 51 92 10

info@malabromma.se

www.malabromma.se

